

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۸، شماره ۲۸، بهار ۱۳۹۹

ص ص : ۹۹ - ۸۵

تبیین نقش شاخص‌های کلیدی منجر به موفقیت ایران در المپیک ریو براساس مدل SPLISS

عزت الله ترخانی^۱ - ابوالفضل فراهانی^{۲*} - لیلیا قربانی^۳ - حمید قاسمی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. ۲. استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور،

تهران، ایران. ۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. ۴. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی،

دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۳/۲۳، تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵)

چکیده

این تحقیق با هدف تبیین نقش شاخص‌های کلیدی منجر به موفقیت ایران در المپیک ریو براساس مدل SPLISS انجام گرفته است. روش تحقیق از نظر ماهیت توصیفی - پیمایشی به صورت تحلیلی، از نظر هدف کاربردی و از لحاظ گردآوری اطلاعات نیز از دسته تحقیقات میدانی و پرسشنامه‌ای است. جامعه آماری تحقیق را تمام ورزشکاران، مربیان و دست‌اندرکاران شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک ریو تشکیل می‌داد (N=۲۶۹) که با توجه به تعداد محدود جامعه تحقیق، نمونه‌گیری به روش کل‌شماری انجام گرفت. ابزار اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش شامل پرسشنامه شاخص‌های موفقیت ورزشی دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۲) بود. روایی پرسشنامه توسط متخصصان مربوط تأیید شد و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۳ محاسبه شد. برای تحلیل اطلاعات گردآوری شده از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون‌های کولموگروف اسمیرنوف و تی تک‌نمونه‌ای به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ و مدلسازی معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزار Smart Pls3 استفاده شد. نتایج نشان داد که حمایت مالی (t=۸/۲۲)، عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری (t=۹/۴۶)، سیستم توسعه و شناسایی استعدادها (t=۱۴/۹۴)، حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران (t=۱۰/۸۰)، توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تفریحی (t=۸/۲۰)، توسعه کمی و کیفی مربیگری (t=۶/۶۵)، افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی (t=۷/۶۷)، حمایت‌های علمی-پژوهشی (t=۱۰/۲۸)، عوامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی (t=۱۳/۸۵) و افزایش مشارکت ورزشی مردم (t=۷/۴۷) در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک نقش معناداری دارد (P=۰/۰۱). همچنین، نتیجه مدلسازی معادلات ساختاری نشان داد که همه عوامل مؤثر بر موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک ریو از مقدار T و بار عاملی قابل قبولی و مثبتی برخوردارند و عوامل مؤثر بر موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک ریو محسوب می‌شوند.

واژه‌های کلیدی

بازی‌های المپیک، شاخص‌های کلیدی، مدل SPLISS، موفقیت ورزشی.

مقدمه

ورزش ایران و همه کشورهای حاضر در جهان محسوب می‌شود. بی‌شک این رویداد به‌مثابه ویتترین و آینه تمام نمای عملکرد ورزشی تک‌تک کشورها طی گذشت چهار سال از آخرین حضورشان در این رویداد تاریخی است که می‌توانند با اتکا به نتایج حاصله، موفقیت خود را در مقایسه با سایر کشورها مورد سنجش و ارزیابی قرار دهند (۱۱). موفقیت‌های ورزشی در عرصه جهانی و بین‌المللی علاوه بر رونق اقتصادی، می‌تواند موجب سربلندی هر کشور شود. به همین منظور تلاش‌های زیادی برای دستیابی به راهکارها و پرورش استعدادهاى نخبه صورت می‌گیرد تا یک کشور بتواند در رقابت‌های المپیک موفق شود. بدیهی است که تکرار هر موفقیتی تنها در سایه سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی‌های کلان و فراهم کردن زمینه‌های مناسب به‌منظور رشد و تعالی ورزش قهرمانی امکان‌پذیر است (۱۹). مطالعات مختلف در مورد موفقیت ورزشی توسط اقتصاددانانی مانند اسگارت^۱ (۱۹۹۳)، گرادکوپر و المر استریکن^۲ (۲۰۰۴)، تاش و پرشین^۳ (۲۰۰۳)، جوهانسن و علی (۲۰۰۰)، براند و باس (۲۰۰۴) و جان لوییز و ریاس فادال (۲۰۱۰) صورت گرفته است. این پژوهشگران موفقیت ورزشی در میداين بین‌المللی را برحسب شاخص‌های مختلف بررسی کردند و تلاش داشتند که علل موفقیت را شناسایی کنند. گرادکوپر و المر استریکن (۲۰۰۴) به بررسی تأثیر عامل‌های اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک پرداختند. آنها موفقیت ورزشی را تابعی از درآمد سرانه، جمعیت، میزان بودن، سرانه بهداشت، تحصیلات و شرایط آب و هوایی در نظر گرفتند (۱). همان‌طور که آشکار است، موفقیت یک ورزشکار، تیم یا کاروان ورزشی به شکل چشمگیری به ظرفیت عملکردی سیستم ملی و اثربخشی آن در استفاده

یکی از ابعاد ورزش که می‌تواند انگیزه‌های مناسبی برای ورزش کردن در افراد جامعه به‌ویژه جوانان ایجاد کند، ورزش قهرمانی است. پیروزی‌های بین‌المللی و به‌ویژه موفقیت در رقابت‌های المپیک در عرصه ورزش، به‌طور فزاینده‌ای موجب رشد و توسعه در بسیاری از کشورها شده است. این برتری و موفقیت ورزشکاران نخبه در عرصه بین‌المللی هویت و شخصیت ویژه‌ای به آن کشور می‌دهد. بر همین اساس دولت‌ها تمایل بیشتری دارند با سرمایه‌گذاری مالی زیاد، موفقیت ورزشکاران نخبه خود را در عرصه بین‌المللی فراهم کنند که این مسئله به بسط و توسعه سازمان‌ها و سیستم‌های مرتبط با پرورش و توسعه ورزشکاران نخبه در بعد ورزش قهرمانی منجر شده است (۱۲). در طول چند دهه گذشته، تلاش و کوشش در برتری بین‌ملتها برای کسب مدال در مسابقات بزرگ بین‌المللی شدت یافته است. این امر در سازمان‌های ورزشی ملی و دولت‌ها در سراسر جهان به افزایش صرف هزینه در ورزش نخبگان منجر شده است. سیستم‌های ورزش نخبگان کشورهای پیشرو در تلاششان برای موفقیت‌های بین‌المللی در دنیای جهانی شده، به‌طور فزاینده همگن و مشابه شده‌اند. آنها بیشتر از قبل بر پیرامون یک مدل واحد توسعه ورزش نخبگان با تغییراتی اندک‌اند (۱۹). کسب عنوان در رویدادهای ورزشی بزرگ و بین‌المللی که در کانون توجه بسیاری از کشورها قرار دارد می‌تواند شرایط اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی یک جامعه را تحت تأثیر قرار دهد، از این رو بسیاری از کشورها در تلاش هستند با برنامه‌ریزی ورزشکارانی را آماده و روانه مسابقات کنند که موفقیت آنها را در رویدادهای بزرگ تضمین کنند (۵). رویداد بزرگی مانند بازی‌های المپیک مهم‌ترین رویداد بین‌المللی برای

3. Tcha & Pershin

1. Sgart
2. Gerad kuper & Elmer striken

ورزشی و کمیته ملی المپیک از فناوری‌های نوین اطلاعاتی می‌تواند در موفقیت تیم‌های ورزشی مؤثر باشد (۹،۴).

محققان در پژوهشی با عنوان «کاربرد مدل تحلیل مسیر در تبیین شاخص‌های مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم‌های ایران در رویدادهای بین‌المللی» که در چهار فدراسیون کشتی، وزنه‌برداری، دوومیدانی و تکواندو انجام گرفت، به این نتیجه رسیدند که دو عامل بیرونی حمایت مالی و محیط قهرمانی از طریق ساختار و سیاست‌گذاری اثر غیرمستقیم بر موفقیت ورزشی دارند (۱۰). در همین زمینه با شناسایی دلایل موفقیت و عدم موفقیت کشورها در بازی‌های المپیک به این نتیجه رسیدند که افزایش تولید ناخالص داخلی، بهبود توزیع درآمد و شاخص سلامت (امید به زندگی) استان‌های کشور در بهبود عملکرد ورزش کشورها مؤثر است (۱۰). همچنین در بررسی تأثیر عامل‌های اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک (۱۹۹۶-۲۰۱۲) نشان داده شد که شاخص توسعه انسانی، تعداد شرکت‌کنندگان، تراز تجاری، درآمد سرانه و عملکرد ورزشی دوره قبل، احتمال موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک را افزایش می‌دهد (۱). رئیس کمیته ملی المپیک ایران در بررسی موانع و مشکلات فراروی کاروان‌های ورزشی ایران در رویدادهای بین‌المللی اذعان داشت که مسائل بودجه‌ای، حقوقی، استعدادیابی، استفاده نامطلوب از فضاهای ورزشی و منابع مالی، از جمله مشکلات پیش روی آن کمیته هستند (۲).

در تحقیقی با عنوان «مؤلفه‌های پیش‌بینی‌کننده موفقیت کشورهای شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک» به این نتیجه دست یافتند که ۱۸۵ شاخص می‌تواند پیش‌بینی‌کننده موفقیت کشورها در بازی‌های المپیک باشد. علاوه بر این، تحلیل‌های انجام‌گرفته شاخص‌ها را در پنج مؤلفه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فناوری

مناسب از همه منابع وابسته است (۲۲). شعبانی و مرادی (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «پارامترهای تأثیرگذار بر محیط عمومی ورزش قهرمانی» تأثیر سه عامل میزان جمعیت، وسعت سرزمینی و تولید ناخالص داخلی را بر توسعه ورزش قهرمانی تأیید و تأثیر دو عامل سطح رفاه و علمی را تأیید نکردند. همچنین نتایج آنان نشان داد تأثیر این عوامل در قاره‌های مختلف متفاوت است (۸).

محققان در پژوهشی روی ۳۵ سازمان مرتبط با ورزش در استرالیا در مورد چگونگی پرورش ورزشکاران نخبه، عنوان کردند که اهمیت نقش اقتصادی، عوامل فرهنگی در سطح کلان و روش‌های علمی می‌تواند در تربیت ورزشکاران نخبه مؤثر باشد. همچنین طی مطالعه‌ای در هار سال قبل و بعد از المپیک سیدنی به این نتیجه رسیدند که کشف افراد علاقه‌مند و بااستعداد، تدوین راهبردهای بلندمدت برای دستیابی به موفقیت، جذب کمک‌های مالی و کسب منزلت اجتماعی، از راه‌های جذب افراد به ورزش و در نهایت تربیت ورزشکاران نخبه است (۲۱).

لوییز و فادال^۱ (۲۰۱۰) در مطالعه خود موفقیت ورزشی کشورهای آفریقایی را در بازی‌های المپیک و جام جهانی فوتبال بررسی کردند. نتایج نشان داد که برای تدوین برنامه و موفقیت باید عوامل مؤثر بر موفقیت شناسایی و میزان تأثیرگذاری هر کدام نیز مشخص شود (۱۹). در تحقیقی با عنوان «اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانگژو» نشان داده شد که منابع مادی بیشترین و منابع مدیریتی کمترین اهمیت را در موفقیت کاروان اعزامی ایران به بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانگژو داشته‌اند (۶).

پژوهش‌ها نشان می‌دهد استفاده ورزشکاران از وسایل و تجهیزات روز دنیا، برخورداری از آزمایشگاه‌های علمی، تعداد ثبت اختراعات ورزشی و استفاده فدراسیون‌های

و ورزشی (PEST+S) طبقه‌بندی کردند (۳).

پژوهش لیندفلت^۱ (۲۰۱۶) بیانگر این است که برخی عوامل مرتبط با استراتژی‌های ورزش نخبگان از جمله عوامل سیاسی - داخلی (اصلاحات اجرایی دولت)، عوامل سیاسی - خارجی (سیاست‌های اتحادیه اروپا)، عوامل اقتصادی، عوامل قانونی و عوامل محیطی به‌طور خاصی می‌توانند بر ورزش قهرمانی تأثیرگذار باشند (۱۸).

وان^۲ (۲۰۱۶) توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای را از طریق توسعه اقتصادی مانند سرمایه‌گذاری برای افزایش امکانات، تسهیلات و مسابقات و همچنین توسعه اجتماعی کشورها می‌داند که این عوامل با یکدیگر می‌تواند به رشد رتبه المپیک و جهانی کشورها منجر شود (۲۳). فتر^۳ (۲۰۱۵) نیز توسعه ورزش قهرمانی را از طریق توسعه فرهنگی جوامع می‌داند و عنوان می‌دارد عوامل فرهنگی به‌صورت نهفته در گسترش ورزش قهرمانی می‌توانند تأثیرگذار باشند (۱۷). در پژوهشی با عنوان «همگرایی و واگرایی سیاست نخبگان ورزشی» به مقایسه بین‌المللی دقیق از سیاست ورزش نخبگان ۱۵ کشور به‌عنوان بخشی از SPLISS پرداختند که هدف آنها ایجاد بینشی عمیق‌تر به پدیده‌های همگرایی و واگرایی سیاست نخبگان ورزش بود. با استفاده از روش ترکیبی براساس بررسی سند، مصاحبه با مدیران با عملکرد بالا و نظرسنجی معین شد که هیچ طرح عمومی برای دستیابی به موفقیت ورزشی بین‌المللی وجود ندارد (۱۴). در مطالعه عوامل کلیدی و مؤثر در توسعه ورزشکاران دوومیدانی استرالیا که در بازی‌های المپیک یا مسابقات جهانی بین سال‌های ۱۹۵۶ تا ۲۰۱۳ به رقابت پرداختند و به این نتیجه رسیدند که عوامل مؤثر و کلیدی در طول توسعه شامل بعد تخصص، مشارکت در ورزش‌های دیگر در دوران بلوغ و حمایت

اجتماعی قوی است. علاوه بر این، زندگی و پرورش در یک شهرستان بزرگ و دارا بودن مدرک دانشگاهی نیز ویژگی‌های مشترک آنان بوده است (۱۵). فارست، سانز و تنا^۴ (۲۰۱۰) در پژوهشی بیان کردند که راز موفقیت کشورهای جامائیکا و کنیا در المپیک این است که این کشورها بر مزیت رقابتی و توانایی‌های فردی ورزشکارانشان (مانند دوومیدانی) تکیه می‌کنند و توانایی بهبود شاخص‌های دیگر موفقیت را از جمله تولید ناخالص داخلی و نرخ بیکاری ندارند (۱۶). زارعیان و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی اذعان داشتند که کشور ایران نیز در بازی‌های المپیک بر رشته‌های فردی و مبتنی بر توانایی‌های فردی (مانند کشتی و وزنه‌برداری) و مزیت رقابتی ورزشکاران ایرانی تأکید دارد؛ برای مثال، ایران در المپیک ۲۰۰۸ پکن با کسب یک مدال طلا و یک مدال برنز، ضعیف‌ترین نتیجه را در کل دوره‌های حضور در المپیک کسب کرد و در رتبه ۵۱ قرار گرفت. بلافاصله در المپیک ۲۰۱۲ با کسب چهار مدال طلا، پنج نقره و سه برنز بهترین عملکرد را از لحاظ تعداد مدال در مدت حضور در المپیک به‌دست آورد و در رتبه ۱۷ قرار گرفت. به عقیده زارعی محمودآبادی (۱۳۹۲)، وجود ورزشکاران نخبه به‌تنهایی ممکن است کافی نباشد؛ بلکه فراهم شدن موقعیت بهتر برای آموزش آنها و بهبود ارتقای ظرفیت آنها لازم به‌نظر می‌رسد. برای فراهم شدن این زمینه، میزان دارایی و سرمایه کشور مهم به‌نظر می‌رسد (۲).

به‌منظور موفقیت در رویدادهای بین‌المللی عوامل متعددی دخیل‌اند که طبقه‌بندی آنها کاری سخت و پیچیده است. در سال‌های اخیر موفقیت‌ها و ناکامی‌های ملی پوشان ورزش کشور در مسابقات بین‌المللی حساسیت‌های زیادی را در بین مردم و مسئولان به وجود

3. Fetter

4. Forrest, Sanz & Tena

1. Lindfelt

2. Van

(۲۰۱۱) که به‌عنوان پایه و چارچوب تحلیلی برای اهداف این تحقیق استفاده می‌شود، با ده عامل حمایت مالی، ساختار و سیاست‌گذاری ورزش، مشارکت ورزشی، سیستم استعدادیابی، حمایت شغلی-ورزشی، اماکن و تسهیلات تربیتی، سیستم مربیگری، رقابت‌های ملی و بین‌المللی، تحقیقات علمی و عوامل محیطی-اجتماعی و تنوع جغرافیایی که اثربخشی و بهره‌وری از سیاست‌های نخبگان ورزش را تعیین می‌کند، به تبیین نقش شاخص‌های کلیدی منجر به موفقیت ایران در المپیک ریو براساس مدل spliss^۱ پرداخته شود تا مشخص گردد سیاست‌های منجر به موفقیت کشور ایران در المپیک ریو در کجای این مدل قرار دارد.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر از نظر ماهیت توصیفی به‌صورت تحلیلی پیمایشی، از نظر هدف کاربردی و از لحاظ گردآوری اطلاعات نیز از دسته تحقیقات میدانی و پرسشنامه‌ای است. جامعه آماری این تحقیق را ۲۶۹ نفر متشکل از ورزشکاران شرکت‌کننده در المپیک ریو (۶۳ نفر)، مربیان، سرپرستان و همراهان (۳۲ نفر)، رؤسا، نائب رئیس‌ان و دبیران فدراسیون‌های شرکت‌کننده در المپیک (۵۶ نفر) و مدیران و کارکنان کمیته ملی المپیک (۱۱۷ نفر) تشکیل می‌داد (N=۲۶۹) که با توجه به تعداد محدود جامعه تحقیق، نمونه‌گیری به روش کل‌شمار انجام گرفت. ابزار اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش شامل دو پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک (جنسیت، تأهل، سن، میزان سابقه کاری یا ورزشی، میزان تحصیلات و ...) و پرسشنامه شاخص‌های موفقیت ورزشی (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۱۲) بود که در قالب طیف ۵ ارزشی لیکرت تنظیم شده است. روایی صوری

آورده است. به‌طوری‌که به‌نظر می‌رسد انتظارات مردم و مسئولان ورزشی و غیر ورزشی فزونی یافته و همه خواستار موفقیت‌های بیشتر و ارزشمندی در میادین بین‌المللی نظیر مسابقات جهانی و المپیک هستند. امروزه تلاش برای کسب مدال‌های بیشتر مستلزم کسب دانش بیشتر در مورد عواملی است که به موفقیت ورزشی منجر می‌شوند. در این زمینه تلاش‌های بسیاری صورت گرفته‌است تا مشخص کنند چرا بعضی کشورها در صحنه رقابت‌های بین‌المللی موفق‌تر از دیگر کشورها هستند. اما به‌دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، توسعه الگویی جامع که در آن همه عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی در سطح بین‌المللی لحاظ شده باشد، امکان‌پذیر نیست.

بنابراین پاسخ به این پرسش که چه عواملی در ایجاد موفقیت ورزشی مؤثرند راهنمای مناسبی برای برنامه‌ریزی جهت موفقیت در ورزش خواهد بود. با توجه به اینکه موفقیت کشورها در بازی‌های المپیک تصویر مثبتی از کشور در اذهان جهانیان ترسیم می‌کند و همچنین نظر به اینکه پیروزی‌های ورزشی در سطح بین‌المللی بارها موجب برانگیختگی غرور و اتحاد ملی ایرانیان شده است و با توجه به جمعیت جوان و مشتاق ایران که پتانسیل مناسبی برای موفقیت در میادین ورزشی دارند، سعی در شناسایی عوامل مؤثر بر موفقیت در بازی‌های المپیک ریو شده است. گفتنی است که هرچند در طرح جامع ورزش کشور و در بخش ورزش قهرمانی تلاش‌هایی صورت گرفته، با وجود این باید اذعان کرد که در زمینه موفقیت و یا عدم موفقیت کاروان المپیک ایران تحقیق جامعی تاکنون به انجام نرسیده است و به‌دلیل روشن نبودن علت کسب نتایج مطلوب یا نامطلوب در این رویداد، بر آن شدیم در این تحقیق مدل آزمایش شده در کشورهای مختلف (دی بوسچر و همکاران،

نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ و مدلسازی معادلات ساختاری به کمک نرم افزار smart pls3 استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

براساس یافته‌های تحقیق، ۳۸/۱ درصد از نمونه زیر ۳۰ بودند، درحالی‌که ۶ درصد بالای ۶۰ سال بودند و از نظر جنسیت، ۱۴/۳ درصد از نمونه زن و ۸۵/۷ درصد مرد بودند. از نظر وضعیت تأهل ۴۵/۲ درصد از نمونه مجرد و ۵۴/۸ درصد متأهل بودند و براساس سابقه کاری یا ورزشی سابقه کاری یا ورزشی ۳۸/۹ درصد از نمونه زیر ۵ سال بود، درحالی‌که ۳۸/۰ درصد سابقه کاری یا ورزشی بالای ۱۵ سال داشتند. همچنین، از نظر سمت ۴۱/۳ درصد از نمونه ورزشکار و ۱۷/۵ درصد کارشناسان کمیته ملی المپیک بودند (جدول ۱).

پرسشنامه توسط استادان راهنما و مشاور و متخصصان مربوطه تأیید شد. همچنین پایایی پرسشنامه در یک مطالعه مقدماتی بر روی ۳۰ نفر از جامعه مورد مطالعه و با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۳ محاسبه شد که نشان از پایایی مناسب پرسشنامه دارد. پس از تأیید روایی و پایایی پرسشنامه، اقدام به توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها شد و در نهایت پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده تجزیه و تحلیل شد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده از دو بخش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی با استفاده از جداول آماری از شاخص‌های فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد و در بخش آمار استنباطی از آزمون کولموگروف اسمیرنوف و آزمون تی تک‌نمونه‌ای به کمک

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های دموگرافیک نمونه‌های تحقیق

متغیرهای جمعیت شناختی	عوامل جمعیت شناختی	فراوانی	درصد فراوانی
سن	زیر ۳۰ سال	۹۶	۳۸/۱
	۳۱ تا ۴۰ سال	۶۳	۲۵/۰
	۴۱ تا ۵۰ سال	۵۴	۲۱/۴
	۵۱ تا ۶۰ سال	۲۴	۹/۵
	بالای ۶۰ سال	۱۵	۶/۰
جنسیت	زن	۳۶	۱۴/۳
	مرد	۲۱۶	۸۵/۷
تأهل	مجرد	۱۱۴	۴۵/۲
	متأهل	۱۳۸	۵۴/۸
سابقه کاری یا ورزشی	زیر ۵ سال	۹۸	۳۸/۹
	۵ تا ۱۰ سال	۲۶	۱۰/۳
	۱۱ تا ۱۵ سال	۳۲	۱۲/۷
	۱۶ تا ۲۰ سال	۴۸	۱۹/۰
	بالای ۲۰ سال	۴۸	۱۹/۰
سمت	ورزشکار	۱۰۴	۴۱/۳
	مربی	۱۲	۴/۸
	سرپرست	۱۲	۴/۸
	هیأت همراه	۱۲	۴/۸
	مدیران کمیته ملی المپیک	۲۰	۷/۹
	کارشناسان کمیته ملی المپیک	۴۴	۱۷/۵
	رئیس فدراسیون	۱۴	۵/۶
	نائب رئیس فدراسیون	۱۴	۵/۶
	دبیر فدراسیون	۲۰	۷/۹

آزمون کولموگروف اسمیرنوف بر روی داده‌های پژوهش اجرا شد و نتایج طبیعی بودن داده‌ها را نشان می‌داد. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای بررسی نقش متغیرهای تحقیق در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک استفاده شد (جدول ۲).

جدول ۲. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نقش متغیرهای تحقیق در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک

آماره	میانگین متغیر	میانگین آماری	درجه آزادی	T	سطح معناداری	k-s
حمایت مالی	۳/۳۷	۳	۲۵۱	۸/۲۳	۰/۰۱	۰/۲۵
عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری	۳/۲۹	۳	۲۵۱	۹/۴۶	۰/۰۱	۰/۶۴
سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی	۳/۶۸	۳	۲۵۱	۱۴/۹۴	۰/۰۱	۰/۰۹
حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران	۳/۵۹	۳	۲۵۱	۱۰/۸۰	۰/۰۱	۰/۱۲
توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی	۳/۴۵	۳	۲۵۱	۸/۲۰	۰/۰۱	۰/۷۱
توسعه کمی و کیفی مربیگری	۳/۳۲	۳	۲۵۱	۶/۶۵	۰/۰۱	۰/۵۴
افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی	۳/۴۳	۳	۲۵۱	۷/۶۷	۰/۰۱	۰/۵۴
حمایت‌های علمی-پژوهشی	۳/۶۲	۳	۲۵۱	۱۰/۲۸	۰/۰۱	۰/۱۷
عوامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی	۳/۳۲	۳	۲۵۱	۱۳/۸۵	۰/۰۱	۰/۱۷
افزایش مشارکت ورزشی مردم	۳/۴۰	۳	۲۵۱	۷/۴۷	۰/۰۱	۰/۴۱

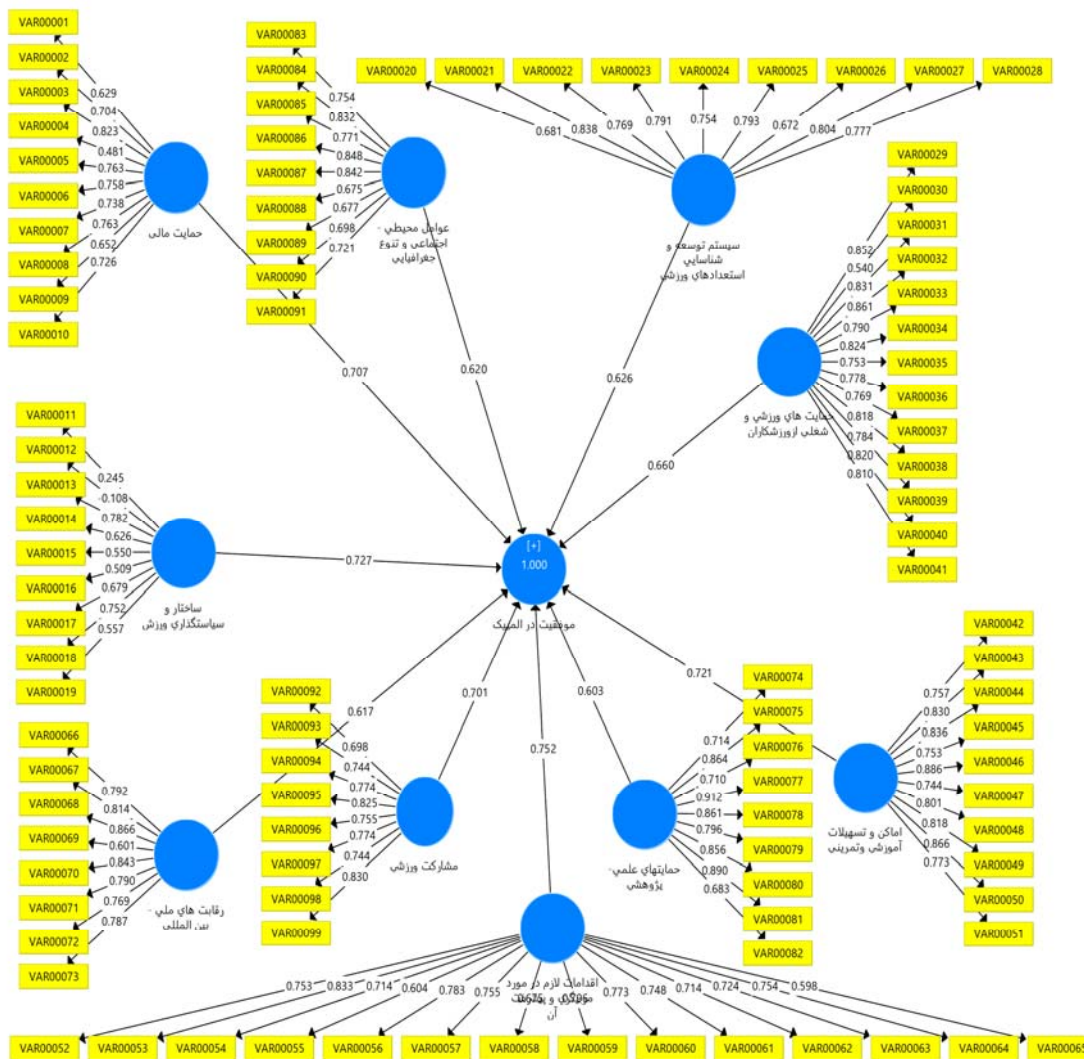
با توجه به نتایج جدول ۲، حمایت مالی ($t=۸/۲۲$)، عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری ($t=۹/۴۶$)، سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی ($t=۱۴/۹۴$)، حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران ($t=۱۰/۸۰$)، توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی ($t=۸/۲۰$)، توسعه کمی و کیفی مربیگری ($t=۶/۶۵$)، افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی ($t=۷/۶۷$)، حمایت‌های علمی-پژوهشی ($t=۱۰/۲۸$)، عوامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک نقش معناداری دارند ($P=۰/۰۱$).

با توجه به نتایج جدول ۲، حمایت مالی ($t=۸/۲۲$)، عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری ($t=۹/۴۶$)، سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی ($t=۱۴/۹۴$)، حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران ($t=۱۰/۸۰$)، توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی ($t=۸/۲۰$)، توسعه کمی و کیفی مربیگری ($t=۶/۶۵$)، افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی ($t=۷/۶۷$)، حمایت‌های علمی-پژوهشی

در ادامه مدل عوامل مؤثر بر موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک ترسیم شد (جدول ۳ و شکل ۱).

جدول ۳. مسیرهای مدل عوامل مؤثر بر موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک

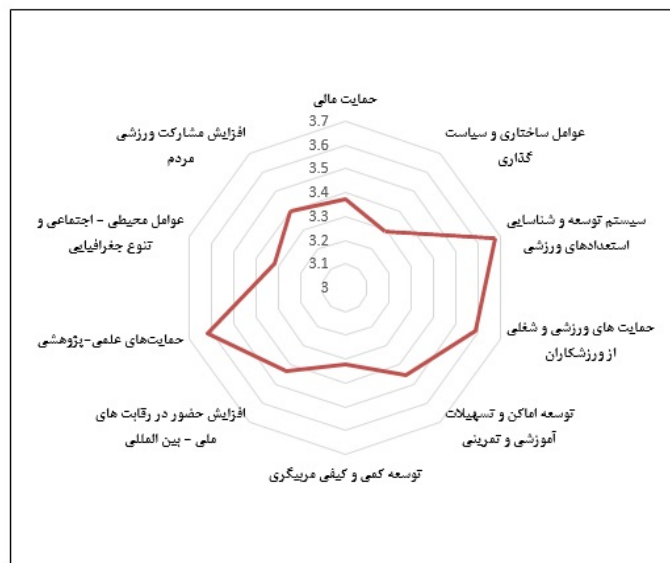
مسیرهای مدل عوامل مؤثر بر موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	ضرایب رگرسیونی استاندارد	مقدار T	P value
حمایت مالی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۷۱۲	۱	۰/۰۰۱
عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۷۳۱	۱۲/۱۹	۰/۰۰۱
سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۶۲۸	۸/۷۳۱	۰/۰۰۱
حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۶۵۵	۹/۲۹۷	۰/۰۰۱
توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۷۱۹	۱۱/۸۰۳	۰/۰۰۱
توسعه کمی و کیفی مربیگری ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۷۵۲	۱۲/۸۹۲	۰/۰۰۱
افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۶۱۰	۸/۴۲۷	۰/۰۰۱
حمایت‌های علمی-پژوهشی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۵۹۷	۸/۳۱۴	۰/۰۰۱
عوامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۶۲۲	۵/۵۴۳	۰/۰۰۱
افزایش مشارکت ورزشی مردم ---> موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک	۰/۶۹۸	۱۱/۶۴۲	۰/۰۰۱

شکل ۱. مدل عوامل مؤثر بر موفقیت تیمهای ورزشی حاضر در المپیک از طریق نرم افزار smart pls3

با توجه به شکل ۲، به نظر می‌رسد که برای موفقیت تیمهای ورزشی کشورمان در بازیهای المپیک لازم است که تمامی عوامل مدل مورد توجه قرار گیرند، اما باید از بین این عوامل، عاملهای سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی و حمایت‌های علمی - پژوهشی بیش از سایر عوامل مورد اهتمام مسئولان امر قرار گیرد، چراکه نقش این عوامل در موفقیت تیمهای ورزشی کشور در بازیهای المپیک ریزو بیش از سایر عوامل بوده است.

با توجه به نتایج جدول ۳ و شکل ۱، همه عوامل مؤثر بر موفقیت تیمهای ورزشی حاضر در المپیک شناسایی شده از مقدار T و بار عاملی قابل قبولی و مثبتی برخوردارند و عوامل مؤثر بر موفقیت تیمهای ورزشی حاضر در المپیک محسوب می‌شوند. در نهایت مدل نقش شاخص‌های کلیدی منجر به موفقیت ایران در المپیک ریزو براساس مدل spliss به‌دست آمد (شکل ۲).

شکل ۲. مدل نقش شاخص‌های کلیدی منجر به موفقیت ایران در المپیک ریو براساس مدل spliss

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که حمایت مالی ($t=۸/۲۲$)، عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری ($t=۹/۴۶$)، سیستم توسعه و شناسایی استعدادها و ورزشی ($t=۱۴/۹۴$)، حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران ($t=۱۰/۸۰$)، توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تفریحی ($t=۸/۲۰$)، توسعه کمی و کیفی مربیگری ($t=۶/۶۵$)، افزایش حضور در رقابت‌های ملی - بین‌المللی ($t=۷/۶۷$)، حمایت‌های علمی-پژوهشی - عوامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی ($t=۱۰/۲۸$)، افزایش مشارکت ورزشی مردم ($t=۷/۴۷$) در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک نقش معناداری دارند ($p=۰/۰۱$). نتیجه به‌دست‌آمده با بخشی از نتایج تحقیقات لیندفلت (۲۰۱۶)، وان (۲۰۱۶)، گرادکوپر و المر استریکن (۲۰۰۴)، عسکریان و همکاران (۱۳۹۴) و خداداد کاشی و همکاران (۱۳۹۵) همسو بود که این موضوع نشان می‌دهد عوامل مذکور نقش مهمی در موفقیت‌های ورزشی ورزشکاران در رقابت‌های بین‌المللی و المپیک دارد. یکی از عوامل مهم موفقیت کشورها در بازی‌های المپیک عامل مالی و اقتصادی است. امروزه مسائل مالی و

اقتصادی بر تمام فعالیت‌های نوع بشر تأثیر مستقیم می‌گذارد. در سازمان‌های ورزشی و به‌طور ویژه، فدراسیون‌های ورزشی نیز این قاعده وجود دارد و برای پیشبرد اهداف توسعه ورزش تحت پوشش، ملزم به تأمین منابع مالی مورد نیاز است. نتایج پژوهش زارعیان و همکاران (۱۳۹۵)، لیندفلت (۲۰۱۶) و وان (۲۰۱۶) در مورد تأثیر عامل مهم مادی و اقتصادی در موفقیت کشورها در رقابت‌های بین‌المللی همسو و موافق با این پژوهش است. آنها توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای را از طریق توسعه اقتصادی مانند سرمایه‌گذاری برای افزایش امکانات، تسهیلات و مسابقات و همچنین توسعه اجتماعی کشورها می‌دانند که این عوامل با یکدیگر می‌تواند به رشد رتبه المپیک و جهانی کشورها منجر شود (۲۳). از منظری علمی می‌توان سرمایه‌گذاری مناسب بخش‌های خصوصی در ورزش قهرمانی را مهم‌ترین عامل در رفع مسائل مالی ورزش قهرمانی کشور دانست، چراکه پایه و اساس ورزش قهرمانی را باشگاه‌های ورزشی تشکیل می‌دهند و امروزه در کشورهای پیشرفته می‌توان مشاهده کرد که اکثر قریب به اتفاق باشگاه‌های معتبر ورزشی را بخش خصوصی اداره

شاهد موفقیت و ارتقای آن بود. بنابراین با انتخاب شایسته مدیران ورزشی به‌ویژه در فدراسیون‌های ورزشی، وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک، می‌توان بسیاری از عوامل مدیریتی همچون داشتن برنامه بلندمدت (دوره ۴-۸ ساله) برای توسعه ورزش قهرمانی و حمایت از آن در کشور را در رأس امور ورزش کشور مدنظر قرار داد و آینده درخشانی را در ورزش کشور به‌ویژه در بازی‌های المپیک متصور شد.

در پی نتایج به‌دست‌آمده، مدیریت استعدادیابی ورزشی به‌عنوان عاملی کارا و مؤثر در کشور برای تقویت کاروان المپیک کشورمان امری ضروری به‌نظر می‌رسد. نتیجه مذکور با نتایج تحقیق فارست، سانز و تنا (۲۰۱۰) و زارعیان و همکاران (۱۳۹۷) همسوست. اگر در گذشته سنت‌ها، آرمان‌ها، فشار والدین، تشخیص معلم و تجهیزات ورزشی در دسترس در هدایت افراد به سمت ورزشی خاص ایفای نقش می‌کرد، اکنون به‌نظر می‌رسد علاوه بر موارد ذکر شده، توجه به افزایش دانش در شناخت ابعاد مختلف وجودی انسان‌ها، همچون استعدادیابی ورزشی در کشف و هدایت ورزشکاران به سطوح قهرمانی از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین دستیابی به اطلاعات دقیق و جامع در مورد ورزشکاران و شناسایی به‌موقع استعداد‌های ورزشی و پرورش آنها، امکان موفقیت در صحنه‌های ورزشی را افزایش می‌دهد.

عاملی مهم و مؤثر دیگر در بهبود، توسعه ورزش و دست یافتن به موفقیت‌های بین‌المللی، جهانی و المپیک، حمایت‌های ورزشی و شغلی از ورزشکاران است که نتایج پژوهش عسگری و دخت باقر (۱۳۹۴) و هاکسلی و همکاران (۲۰۱۷) همسو با آن است. در ادامه نتایج و در همین زمینه، به‌نظر می‌رسد که انگیزه‌های مالی محرکی بسیار قوی برای فعالیت‌های انسان محسوب می‌شود، چراکه امروزه بسیاری از مشکلات و نیازهای انسان به‌واسطه پول و منابع مالی

می‌کنند، از این‌رو بار مالی خاصی بر دولت و فدراسیون‌های ورزشی تحمیل نمی‌کنند. این در حالی است که در کشور ما، باشگاه‌داری خصوصی امری غریب است و دولت امور مربوط به باشگاه‌داری را مدیریت می‌کند که این امر توأم با عدم کارایی مناسب مدیریت باشگاه‌ها موجب شده است که بار مالی زیادی بر دولت و فدراسیون‌های ورزشی تحمیل شود. از این‌رو پیشنهاد می‌شود که در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در حوزه ورزش تعجیل نموده و با خصوصی‌سازی باشگاه‌های دولتی، زمینه مشارکت حداکثری بخش خصوصی در ورزش کشور به‌ویژه ورزش قهرمانی فراهم آید. عامل مهم دیگر موفقیت ورزش در سطوح بین‌المللی، ساختار و سیاست‌گذاری درست است. علاوه بر این، بر کسی پوشیده نیست که بهبود و ارتقای عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری مناسب زیر سایه مدیریت کارآمد، جامعه عمل می‌پوشد. نتایج تحقیق لوییز و فادول (۲۰۱۰) و سوتیریادو (۲۰۰۹) با نتایج تحقیق حاضر همسوست و نتایج تحقیق شریعتی و سجادی (۱۳۹۰) در زمینه ساختار و مدیریت که عنوان کرده منابع مادی بیشترین و منابع مدیریتی کمترین اهمیت را در موفقیت کاروان اعزامی ایران به بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانگژو داشته‌اند، همسو با نتیجه این تحقیق نیست (۶). از این‌رو در بررسی و تحلیل مسائل مختلف و موضوعات گوناگون اجتماعی همچون توسعه ورزش قهرمانی کشور و موفقیت در بازی‌های المپیک، از اصل مدیریت نمی‌توان غافل شد و آن را نادیده گرفت. غفلت و نادیده گرفتن این موضوع به معنای غافل شدن از ریشه مسائل و علت‌العلل مشکلات است. وضعیت ورزش کشور به‌ویژه در بخش قهرمانی و بازی‌های المپیک، چه مثبت و چه منفی، بازتابی است از نوع و نحوه مدیریتی که بر آن حاکم بوده است. سایر موضوعات و اجزا تقریباً فرع بر این قضیه و معلول آن هستند. در واقع در هر سازمان و صنعتی، چنانچه مدیریت به‌خوبی انجام گیرد، می‌توان

متعدد و باکیفیت برای ورزشکاران مرد و زن در سطح مرکز و بخش‌های مختلف کشور بایستی مدنظر قرار گیرد.

همچنین، از جمله عوامل بسیار مهمی که در بهره‌دهی یا عدم نتیجه‌گیری تیم‌های ورزشی مؤثر است، مربی آن تیم‌هاست، زیرا در سازمان‌ها و تیم‌های ورزشی، مربی به‌عنوان مغز متفکر و پویا در تعیین سرنوشت و کسب بالاترین بازده ممکن نقش و اهمیت انکارناپذیری دارد. امروزه شغل مربیگری به‌عنوان یکی از مشکل‌ترین مشاغل دنیا نیاز به مهارت و دانش فوق‌العاده جهت پرورش ورزشکاران ماهر دارد. این رهبران، می‌بایستی رفتار ورزشکاران را از جنبه ذهنی و بدنی مورد توجه قرار دهند و در نهایت بتوانند در رقابت‌های مهم از جمله المپیک به موفقیت‌های شایانی دست یابند. به همین دلیل است که کشورهای پیشرو در ورزش از بهترین مربیان برای تیم‌های ورزشی و ورزشکاران خود بهره می‌برند. بنابراین، ضروری است که در ایران نیز از بهترین مربیان استفاده شود و به‌طور کلی در حوزه مربیگری توسعه کمی و کیفی رخ دهد تا بتوان نتایج مطلوبی در رقابت‌های المپیک کسب کرد.

عامل مهم دیگر بازی‌های تدارکاتی و شرکت در رقابت‌های ملی و بین‌المللی به‌منظور کسب آمادگی بیشتر و دستیابی به موفقیت در رقابت‌های مهم‌تر نظیر المپیک است. در همین زمینه به‌نظر می‌رسد که تیم‌های ورزشی حرفه‌ای در کشورهایی که سابقه طولانی‌تری در ورزش قهرمانی دارند، از یک طرف دارای کمپ‌های تمرینی و اردویی اختصاصی‌اند، به‌گونه‌ای که ورزشکاران به دور از هیاهوی رسانه‌ها بتوانند تمرکز فکر و آرامش داشته باشند؛ از سوی دیگر، تلاش می‌کنند تا ورزشکاران خود را با شرکت در رقابت‌های مختلف ورزشی اعم از داخلی و بین‌المللی، برای بازی‌های المپیک آماده سازند. اصولاً باید پیش از رقابت‌های المپیک، اعضای مشخص‌شده تیم‌های ورزشی تقریباً در تمامی رقابت‌های معتبر شرکت کنند تا علاوه بر

برطرف می‌شود. از طرفی، ورزشکاران حرفه‌ای از طریق ورزش امرارمعاش می‌کنند و شغل و حرفه آنان همان ورزش کردن است، از این‌رو در این زمینه تمام سعی خود را می‌کنند که به بالاترین سطوح ورزشی صعود کنند و بدین‌وسیله موجبات کسب درآمد از طریق قراردادهای حرفه‌ای با باشگاه‌ها، جذب حامیان ورزشی و کسب جوایز و مدال‌های ورزشی را فراهم سازند. از این‌رو، لازم است که موضوع تأمین مالی و شغلی ورزشکاران المپیک مدنظر مسئولان قرار گیرد.

در ادامه نتایج نشان داد که توسعه اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی نیز در موفقیت تیم‌های ورزشی حاضر در المپیک نقش معناداری دارد که با نتایج تحقیق سبحانی و همکاران (۱۳۹۲)، شعبانی بهار و همکاران (۱۳۹۳) و عسگری و همکاران (۱۳۹۴) همسوست. استفاده ورزشکاران از وسایل و تجهیزات روز دنیا، برخورداری از آزمایشگاه‌های علمی، تعداد ثبت اختراعات ورزشی و استفاده فدراسیون‌های ورزشی و کمیته ملی المپیک از فناوری‌های نوین اطلاعاتی می‌تواند در موفقیت تیم‌های ورزشی مؤثر باشد (۹۰۴). در این زمینه باید بیان داشت که برای پیشرفت در هر امری، ابتدا باید زیرساخت‌های آن فراهم آید که یکی از اصلی‌ترین این زیرساخت‌ها را امکانات و تجهیزات تشکیل می‌دهد. در مورد ورزش قهرمانی باید گفت که امکانات و تجهیزاتی نظیر سالن‌های مجهز، تجهیزات شخصی و تمرینی، وسایل آموزشی و کمک‌آموزشی و ... برای توسعه آنها نیاز است. از طرفی، علاوه بر وجود این امکانات، باید به تقسیم و توزیع این امکانات در کل استان‌ها نیز توجه داشت، چراکه ممکن است بخش اعظم این امکانات در پایتخت و مراکز استان‌ها وجود داشته باشد، اما شهرستان‌ها فاقد حداقل نیازهای ورزش قهرمانی باشند. بنابراین پیشنهاد می‌شود ایجاد سالن‌های تمرین چندمنظوره به تعداد کافی و ایجاد مراکز ورزشی

چراکه میزان تأثیرگذاری فرهنگ بر موفقیت ورزشی به اندازه‌ای است که بعضی محققان تأثیر آن را بیشتر از شرایط ژنتیکی می‌دانند. فتر (۲۰۱۵) نیز توسعه ورزش قهرمانی را از طریق توسعه فرهنگی جوامع می‌داند و عنوان می‌دارد عوامل فرهنگی به صورت نهفته در گسترش ورزش قهرمانی می‌توانند تأثیرگذار باشند (۱۷). اهمیت این نکته که یک ملت یا یک کشور به ورزش خاصی علاقه داشته باشند، می‌تواند تأثیر بسیار زیادی بر دستیابی به موفقیت (به خصوص در سطح قهرمانی) داشته باشد. بنابراین چنانچه فرهنگ یک کشور با فرهنگ ورزش کردن غنی نشده باشد، نمی‌توان انتظار داشت که برنامه‌های ورزشی سازمان‌های وابسته به ورزش به اهداف خود برسند. بنابراین لازم است با اقدامات فرهنگی مناسب و حمایت از ورزش‌های بومی محلی اقوام مختلف کشور، زمینه مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های ورزشی فراهم آید. بدین ترتیب، احتمال افزایش تعداد ورزشکاران و افراد فعال در رشته‌های ورزشی مختلف به وجود می‌آید.

عامل مهم دیگر به منظور دستیابی به موفقیت‌های بیشتر در سطوح مختلف بین‌المللی، عامل جمعیت و مشارکت‌های ورزشی مردم کشور است که لوییز و فادال (۲۰۱۰) و شعبانی و مرادی (۱۳۹۷) موافق با تأثیرگذاری این عامل در کسب موفقیت است. شعبانی و مرادی (۱۳۹۷) در پژوهش خود با عنوان «پارامترهای تأثیرگذار بر محیط عمومی ورزش قهرمانی» تأثیر سه عامل میزان جمعیت، وسعت سرزمینی و تولید ناخالص داخلی را بر توسعه ورزش قهرمانی بررسی و تأیید کرده‌اند. همچنین نتایج آنان نشان داد تأثیر این عوامل در قاره‌های مختلف متفاوت است (۸). بی‌شک احتمال موفقیت ورزشکاران یک کشور در یک رشته ورزشی با تعداد ورزشکاران و فعالان در آن رشته می‌تواند ارتباط مستقیمی داشته باشد، چراکه از نظر آماری نیز می‌توان به این نتیجه رسید که از دل تعداد زیادی ورزشکار،

حفظ آمادگی بدنی، مهارت‌های تکنیکی و تاکتیکی آنها نیز افزایش یافته و زمینه آشنایی با حریفان اصلی آنان در بازی‌های المپیک نیز فراهم آید.

دیگر عامل مهم مؤثر بر موفقیت ورزشکاران المپیکی ایران را حمایت‌های علمی- پژوهشی تشکیل می‌دهد. امروزه تمامی فرایندهای لازم برای موفقیت در حوزه ورزش قهرمانی در کشورهای پیشرفته، تحت تأثیر علم روز و تحقیقات علمی متعدد قرار گرفته است و به واسطه این تحقیقات است که کشورها توانسته‌اند به جایگاه‌های رفیع ورزش قهرمانی همچون کسب مدال‌های متعدد و رنگارنگ در رویدادی همچون المپیک دست یابند. علم و تحقیقات علمی در حوزه ورزش بسیار گسترده بوده و از مدیریت ورزشی و استعدادیابی ورزشی گرفته تا فیزیولوژی ورزشی و علم تمرین و روان‌شناسی ورزشی و ... همگی به نوعی به ارتقای سطح عملکرد ورزشکاران یاری رسانده و در نهایت موجبات حضور قدرتمند کشورها در رویدادهای بزرگ ورزشی همچون بازی‌های المپیک را فراهم ساخته است. این در حالی است که در کشور ما به تحقیقات علمی و مقالات پژوهشگران در خصوص ارتقای سطوح مختلف ورزشی توجه چندانی نمی‌شود و متأسفانه در حد همان تحقیقات علمی باقی مانده و تنها مورد استفاده سایر محققان قرار می‌گیرد، درحالی‌که باید از دل تحقیقات این‌چنینی به دنبال راه‌حل‌های مختلف مرتفع ساختن مسائل و مشکلات ورزش قهرمانی کشور بوده و کاربست‌های پیشنهادی محققان را در بوتۀ آزمایش گذاشت.

عامل مهم دیگر عامل محیطی - اجتماعی و تنوع جغرافیایی است که کشور ما دارای وسعت جغرافیایی زیادی است و به موجب آن، اقوام مختلف با فرهنگ‌ها و استعداد‌های جسمانی مختلف در آن زندگی می‌کنند. این موضوع به‌ویژه از نظر فرهنگی بسیار حائز اهمیت است،

هنگفتی می‌شود. همچنین یکی از دلایل قوی حمایت از ورزش قهرمانی، وزنۀ سیاسی و جاذبه‌های تبلیغاتی آن است و موفقیت بین‌المللی ورزشکاران به‌ویژه در بازی‌های المپیک سبب ایجاد اعتبار و منزلت برای مردم هر کشوری در سطح جهانی می‌شود. به همین دلیل دولت‌ها سرمایه‌گذاری وسیعی را در ورزش به‌منظور شناسایی ملت‌ها، افتخار ملی و توسعه و یکپارچگی جامعه انجام می‌دهند. برای مثال وزارت ورزش چین در اواخر ۱۹۸۰ استراتژی المپیک را تدوین کرد و دولت جهت این کار سالانه حدود یک میلیارد یوان (تقریباً ۱۲۲ میلیون دلار) جهت توسعه ورزش قهرمانی اختصاص داد. با این تفاسیر می‌توان به اهمیت ورزش قهرمانی به‌ویژه رشته‌های المپیکی پی برد. از آنجا که نتایج این تحقیق نشان داده است که چه عواملی می‌توانند نتیجه ایران در بازی‌های المپیک را تحت تأثیر قرار دهند، از این‌رو این مدل می‌تواند مورد بهره‌برداری کارگزاران ورزش کشور در حوزه اعزام به رقابت‌های بین‌المللی و المپیک قرار گیرد و با ارتقای وضعیت این عوامل، زمینۀ بهبود جایگاه ایران در رده‌بندی کشورها در المپیک‌های آینده فراهم آید.

احتمالاً تیم بهتری را می‌توان تشکیل داد تا اینکه بخواهیم از بین تعداد اندکی ورزشکار اقدام به انتخاب یک تیم کنیم. تعداد بالای ورزشکار به‌ویژه به‌صورت سازمان‌یافته می‌تواند موجبات ایجاد و برگزاری رقابت‌های مختلف ورزشی همچون لیگ‌های کشوری و لیگ‌های استانی آن هم در سطوح کیفی بالا را فراهم سازد، درحالی‌که در صورت نبود تعداد ورزشکار کافی، نمی‌توان این رقابت‌ها را برگزار کرد. بنابراین به‌نظر می‌رسد که با افزایش تعداد ورزشکاران سازمان‌یافته در رشته‌های ورزشی بتوان موجبات ارتقای تیم‌های ورزشی حاضر در بازی‌های المپیک را برای کشور فراهم ساخت.

در جمع‌بندی کلی می‌توان گفت که ورزش و میزان اهمیت سرمایه‌گذاری روی آن به یکی از عمده‌ترین چالش‌های دولت‌ها در هزارۀ سوم تبدیل شده است. به‌طوری‌که منافع کلان ورزش قهرمانی، موجب ترغیب سیاست‌گذاران به توسعه آن در جهت کسب سود بیشتر شده است. از این‌رو ورزش قهرمانی اهمیت یافته و کشورها در پی گسترش ورزش قهرمانی هستند. در کشور ما هم وزارت ورزش و جوانان همه‌ساله برای تربیت ورزشکاران و قهرمانان مورد نیاز جامعۀ ورزش کشور متحمل هزینه‌های

منابع و مأخذ

۱. خداداد کاشی، فرهاد؛ کریم‌نیا، الهام. (۱۳۹۵). «بررسی تأثیر عامل‌های اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک (۱۹۹۶-۲۰۱۲)». فصلنامه تحقیقات مدل‌سازی اقتصادی، ش ۲۵، ص ۴۳-۶۷.
۲. زارعیان، حسین؛ کردی، محمدرضا؛ رجبی، حمید؛ رضایی، زهره. (۱۳۹۷). «تحلیل عملکرد کاروان ورزشی ایران در بازی‌های المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو». نشریۀ مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۵۱، ص ۱۷-۴۶.
۳. زارعیان، حسین؛ الهی، علیرضا؛ سجادی، سیدنصرالله؛ پدرام، میرمحسن. (۱۳۹۵). «مؤلفه‌های پیش‌بینی‌کننده موفقیت کشورهای شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک». مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۸(۳۵)، ص ۱۳۷-۱۶۲.
۴. سبجانی، یزدان، هنری، حبیب؛ شهلائی، جواد؛ احمدی، علیرضا. (۱۳۹۲). «رابطۀ فناوری اطلاعات و مدیریت دانش در فدراسیون‌های ورزشی». نشریۀ مدیریت ورزشی، ش ۱۷، ص ۷۳-۵۵.

۵. علیدوست قهفرخی، ابراهیم؛ سجادی، سید نصرالله؛ محمودی، احمد، ساعتچیان، وحید. (۱۳۹۰). «بررسی اولویت و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور از دیدگاه صاحب‌نظران». نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۶، ش ۲، ص ۲۴۶-۲۳۱.
۶. شریعتی فیض‌آبادی، مهدی؛ سجادی، سید نصرالله. (۱۳۹۰). «اولویت‌بندی عوامل اثرگذار بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی گوانجو»، ششمین همایش تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران
۷. شعبانی بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصرالله؛ گودرزی، محمود؛ منصف، علی. (۱۳۹۳). «کاربرد مدل تحلیل مسیر در تبیین شاخص‌های مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم‌های ایران در رویدادهای بین‌المللی». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ش ۳، ص ۱۱۷-۱۳۱.
۸. شعبانی، عباس؛ مرادی، سجده. (۱۳۹۷). «مطالعه پارامترهای تأثیرگذار بر محیط عمومی ورزش قهرمانی»، نشریه رویکردهای نوین در تربیت بدنی، ش ۲۳، ص ۷۲-۶۳.
۹. عزیزی، بیستون و همکاران. (۱۳۹۲). «بررسی رابطه فناوری اطلاعات و ساختار سازمانی در وزارت ورزش و جوانان جمهوری اسلامی ایران»، نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۵، ش ۳، ص ۱۷۴-۱۶۱.
۱۰. عسکریان، فریبا؛ دخت باقر، ناصر. (۱۳۹۴). «شناسایی دلایل موفقیت و عدم موفقیت کشورها در بازی‌های المپیک». مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ش ۶، ص ۱۸-۱۱.
۱۱. قاسمی، محمدهادی. (۱۳۸۴) «مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب‌نظران در مورد راهکارهای پیشرفت ورزش ژیمناستیک کشور»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم، ص ۴۶-۲۸.
12. De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2009). "Explaining international sporting success: An international, comparison of elite sport systems and policies in six countries". *Sport Management Review*, 12, pp: 113-136.
13. De Bosscher, V., & De Croock, S. (2011). The effectiveness of elite sport schools. A comparison of the career trajectory of elite athletes in Flanders, after attending or not attending an elite sport school. Paper presented at the 19th Conference of the European Association for Sport Management
14. De Bosscher, V., S. Shibli, H. Westerbeek, and M. Van Bottenburg. (۲۰۱۶) Convergence and Divergence of Elite Sport Policies: Is There a One-Size-Fits-All Model to Develop International Sporting Success? *Journal of Global Sport Management*. volum 1. Pages 70-89
15. Dianne J Huxley, Donna O'Connor and Paul Larkin. (2017). The pathway to the top: Key factors and influences in the development of Australian Olympic and World Championship Track and Field athletes. *International Journal of Sports Science & Coaching* 0(0) 1-12
16. Forrest, D., Sanz, I., & Tena, J. (2010). Forecasting national team medal totals at the Summer Olympic Games. *International Journal of Forecasting*, 26(1), 576-88.
17. Fetter, S.E. (2015). "Socioeconomic determinants of win maximization at the FIFA World Cup", Doctoral Dissertation, The Faculty of the Department of Economics and Business, the Colorado College, p: 54.
18. Lindfelt, M. (2016). "Elite sports in tension: making identification the core moral norm for professional sports in the future", *Sport in Society*, vol. 13, no. 2, p. 186-198.

19. Luiz and Fadal. 2010. "An Economic Analysis of Sports Performance in Africa. Economic Research Southern Africa Working", Paper 162
20. Oakley, B., Green, M. (2009). "The production of Olympic champions: International perspectives on elite sport development system". *European Journal for Sport Management*, 8, pp: 83 – 105.
21. Sotiriadou, K., and Shilbury, D., 2009. "Australian Elite Athlete Development: An Sponsorship, p. 113–136.
22. Song, Ch., Boulier, B. L., & Stekler, H.O. (2007). The comparative accuracy of judgmental and model forecasts of American football games. *International Journal of Forecasting*, 23, 405- 13.
23. Van, C., Joreskog, K.C. (2016). "Going for gold welfare characteristics and Olympicsuccess: An application of the structural equation approach. Quality and Quantity", *Sport in History*, 46, 189-205.

Explaining the Role of Key Indicators Leading to The Success of Iran in The Rio Olympics Based on SPLISS Model

Ezzatollah Tarkhani¹ - Abolfazl Farahani^{*2}- Leila Ghorbani³ - Hamid Ghasemi⁴

1.Ph.D. Student in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences. Payame noor University, Tehran, Iran 2. Professor, Faculty of physical education and sport sciences. Payame noor University, Tehran, Iran¹ 3. Assistant Professor, Faculty of physical education and sport sciences. Payame noor University, Tehran, Iran 4. Associated Professor, Faculty of physical education and sport sciences. Payame noor University, Tehran, Iran

(Received:2019/6/13;Accepted:2020/1/5)

Abstract

The purpose of this study was to explain the role of key indicators leading to the success of Iran in the Rio Olympics based on the SPLISS model. The research method was descriptive-analytical, in terms of purpose it was practical, and it was a fieldwork and questionnaires base in terms of data collection. The statistical population of this study was all of the athletes, coaches and Participants in the Rio Olympic Games (N = 269), and, sampling was (done as a) full census according to a limited number of the research population. The research instrument was Sports Success Indicators questionnaire designed by El Bouscher et al (2012). The validity of the questionnaire was confirmed by the relevant experts and its reliability was 0.93 based on the Cronbach's alpha test. Data analysis was done by descriptive statistics and Kolmogorov-Smirnov and one-sample t-tests in SPSS software and structural equation modeling using in Smart Pls3 software. The results showed that financial support, structural and political factors, development and identification of athletic talents, athletic and job support, development of training facilities, qualitative and quantitative development of coaching, Increased participation in national-international competitions, scientific-research support, socio-environmental factors and geographical diversity and increasing the participation of people in the sport has significant role in the success of the Olympic sports teams. Also, the result of structural equation modeling showed that all the affecting factors in the success of the Rio Olympics' sports teams have an acceptable and positive in the T value and a factor load variables.

Keywords

Key Indicators, olympic games, SPLISS model, sport success.

* Corresponding Author: Email: afarahani@pnu.ac.ir Tel: +989123596096